

Institut dětí a mládeže MŠMT ČR

Praha 3, Sámova 10

Názory účastníků na akce občanských sdružení z roku 1997

MARCO POLO

Zpracovala: Mgr. Marta Ondrušková

Leden 1998

OBSAH

1 .Úvod	str. 3
2. Aktivita respondentů v občanském sdružení	4
3. Hodnocení projektu Marco Polo	7
4. Závěr	14

1. Úvod.

Součástí programu Zahraničí byl program Marco Polo, jehož cíl byl zaměřen na podporu dětí a mladým lidem při navazování kontaktů se svými vrstevníky z evropských zemí a na prohlubování v nich vědomí sounáležitosti s Evropou a jejími kulturními a společenskými hodnotami. Cílem programu byla i výchova dětí a mládeže k akceptování odlišných hodnotových, kulturních a politických

aspektů jednotlivých zemí a národností, naučit je již od dětství reprezentovat svůj národ, svou zemi a její kulturu. Realizace tohoto programu by měla vést mládež k toleranci a postupnému odstraňování xenofobních tendencí v jejich chování. Nemalým přínosem programu je i to, že umožňuje rozšíření jazykových schopností našich dětí a mládeže.

Všechny výše uvedené záměry by se měly uskutečnit na základě recipročních smluv se zahraničními partnery, což by ve svém důsledku mělo směřovat k užší formě spolupráce a k vzájemnému hlubšímu poznávání jednotlivých subjektů.

Padesát občanských sdružení podalo v rámci programu v roce 1996 celkem 68 projektů, doporučeno bylo 50, v roce 1997 mělo být realizováno 111 akcí pro 2830 dětí a mladých lidí. MŠMT ČR uvolnilo na tuto aktivitu 3 370 300 Kč.

Adresy účastníků projektu zaslalo 22 občanských sdružení, viz příloha č. 2.

V rámci úkolů IDM a dle dispozic MŠMT ČR ve 4. čtvrtletí roku 1997 proběhlo šetření, které mělo zjistit, jak jsou cíle tohoto programu naplňovány, jak byli účastníci s aktivitami občanských sdružení spokojeni a zda finanční dotace poskytované MŠMT jsou účelně čerpány.

Sběr dat proběhl formou poštovní ankety, osloveno bylo cca 1 600 účastníků, vyplněných dotazníků se k datu zpracování vrátilo 701. Hodnoty udávané v signální zprávě neovlivnily předkládané hodnocení.

2. Aktivity respondenta v občanském sdružení.

Jak dokumentují následující tabulky, přestože s výjezdem do zahraničí byla spokojena naprostá většina účastníků, je zarážející a varovné, že jen 64% účastníků znalo název občanského sdružení, 15 % uvedlo buď název kroužku, nebo uvádělo „se školou.“, zbývajících 21% neodpovědělo, či odpovědělo „nevím“. U těch, co uváděli „se školou“, není jasné, zda organizátoři akce seznámili účastníky s tím, že škola tyto aktivity vyvíjí v rámci programu Marco Polo prostřednictvím občanského sdružení.

Délka členství v občanském sdružení.

(v %)

		ano	ne
a)	je členem (členkou) OS méně než rok	14	86
b)	je členem (členkou) OS rok a více	45	55
c)	je členem (členkou) OS víc než 2 roky	43	57

Tabulka nasvědčuje tomu, že výjezdů do zahraničí se s občanským sdružením zúčastňují převážně ti, kteří jsou jeho členy rok a více.

Členství delší než 2 roky vykazují především respondenti z obcí do 100 tisíc obyvatel (69%) a naopak nejméně dotázaní z obcí do 500 a nad tisíc. obyvatel (50% a 51%). Nejvíce členů do jednoho roku se rekrutuje z obyvatel do 500 obyvatel (18%). V regionu západní Čechy je nejvíce členů do jednoho roku (25%), déle než 2 roky v regionu jižní Čechy a východní Čechy (61%).

Chlapci ve větší míře vykazují členství delší než dva roky, dívky naopak do jednoho roku.

Aktivity občanského sdružení, se kterým vycestoval do zahraničí odpovědělo že zná 56% respondentů, nezná 42% a 2% neodpověděla. Více jak polovina dotázaných nezná aktivity občanského sdružení, se kterým vycestovala do zahraničí, z těchto údajů se dá vyvodit, že ve většině případů občanská sdružení svou činnost především zaměřují na výjezd do zahraničí a během roku s aktivem mladých lidí málo, či jen sporadicky pracují. Nejvíce s aktivitami občanského sdružení jsou seznámeni respondenti, kteří naši zem reprezentují ve sportovních a kulturních soutěžích, na které se musí celý rok připravovat.

Z těch, kteří několikrát vycestovali s občanským sdružením do zahraničí nezná jeho aktivity 20%, z těch kteří vycestovali méněkrát (jednou , dvakrát a poprvé) 40% respondentů.

Účast na aktivitách občanského sdružení.

(v %)

		ano	ne
a)	účastní se všech aktivit OS	25	75
b)	účastní se aktivit OS dle vlastního zájmu	49	51
c)	účastní se aktivit OS jen před výjezdem do zahraničí	8	92
d)	pouze vyjel (a) do zahraničí	30	70

Poznámka: v tabulkách jsou zahrnuty i odpovědi respondentů, kteří uvedli, že se daných aktivit zúčastňují v „kroužcích“, nebo „se školou“.

Cesta do zahraničí by měla být vyvrcholením celoroční činnosti občanského sdružení, je proto zarážející, že téměř dvě pětiny respondentů se na jeho aktivitách nepodílí vůbec, nebo jen před výjezdem. Nelze se potom divit, že někteří respondenti na dotaz s kterým občanským sdružením vycestovali napsali: s „cestovkou“.

Následující tabulka nám ukáže, jak délka členství v občanském sdružení ovlivňuje aktivitu dotázaných.

Délka členství v občanském sdružení v korelaci s aktivitami
(v %)

účast na aktivitách	délka členství		
	do roku	rok a déle	víc než 2 roky
na všech	18	33	33
některých	48	64	64
jen před výjezdem	18	10	10
jen vyjel	43	12	11

Z výše uvedené tabulky jasně vyplývá, že nejvíce se na aktivitách občanského sdružení podílí respondenti, kteří mají delší členství, na druhou stranu je pochopitelné, že více jak polovina si je vybírá podle svých zájmů.

Dívky se ve větší míře zapojují do volnočasových aktivit občanského sdružení než chlapci. Členství do roku udává nejvíce respondentů z regionů západní Čechy a jižní Morava(25%, 21%), déle než dva roky z regionů východní Čechy a jižní Čechy (oba 61%).

Před výjezdem do zahraničí jsou nejvíce aktivní respondenti z regionu východní Čechy (24%), všech akcí se nejvíce zúčastňují z regionu střední Čechy (42%). V občanském sdružení nepracují a jen s ním vyjíždí do zahraničí respondenti z regionu západní Čechy (50%), Praha (47%) a jižní Morava (46%).

Účast respondenta na projektu Marco Polo
(v %)

několikrát	13
jednou nebo dvakrát	30
nebyl (a)	57

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl

Z korelační analýzy vyplývá, že respondenti z členstvím v občanském sdružení delším než rok, opakovaně využívají možnosti být účastníky programu Marco Polo. Pozitivní je zjištění, že do zahraničí nevycestovává jen stálý kádr mladých lidí, ale je dána i šance i těm, kteří jsou členy občanského sdružení krátkou dobu a z ekonomicky slabších rodin, viz následující tabulka.

Několikrát vyjíždí respondenti z regionu jižní Čechy (28%) a západní Čechy (25%) a ti, současně uvádí, že z ekonomických důvodů mohou vyjet pouze s občanským sdružením (29%, 50%), chlapci (16%) z těchto rodin vyjíždí častěji než dívky (14%), ale již 48% chlapců a 34% dívek tráví „občas“ dovolenou s rodiči v zahraničí.

Jak dalece umožňuje ekonomická situace rodiny respondentovi výjezd na dovolenou do zahraničí.

(v %)

ano, každý rok	16
ano, ale občas	30
ano, občas ale je rád , že může vyjet s občanským sdružením	39
ne, je rád, že může vyjet jen s občanským sdružením	15

Pozn.: dopočet do 100% - neodpověděl

Ekonomickou situaci vzhledem k možnosti vycestovat do zahraničí hodnotí negativně jen každý šestý respondent. Zhruba obdobný podíl dotázaných je podporován na úkor sociálně slabších mladých lidí. Účastníci velmi pozitivně hodnotili možnost prostřednictvím občanského sdružení se podívat do ciziny, pro mnohé to byl nezapomenutelný zážitek a v dotaznících se často vyskytlo poděkování za tuto akci („děkuji, že jsem mohl s vámi vyjet“, „bylo to super“, „nejkrásnější prázdniny v mém životě“, „obdivoval jsem krásnou přírodu“, „poznal jsem nové kamarády“, „nemáme dost peněz, abych mohl jet do zahraničí“).

Respondenti z obcí do 500 obyvatel mohou vyjet do zahraničí občas, či jsou odkázáni jen na občanské sdružení v 72%, naopak z obcí nad 100 000 obyvatel jen v 43%, z velikosti obce nad 500 a do 100 000 obyvatel průměru v 60 %. Z

korelačních tabulek jasně vyplývá, že děti a mládež z malých obcí je závislá na aktivitách občanské sdružení, neboť ekonomická aktivita rodiny jim jen ztěží může zajistit pobyt v zahraničí.

3. Hodnocení projektu Marco Polo.

Tato baterie otázek byla zaměřena na zjištění míry spokojenosti jednotlivých účastníků s výjezdem do zahraničí, které realizovalo občanské sdružení.

Názor respondentů na předložené otázky: (v %)

		ano	zčásti	ne
a)	program byl dobře připravený	88	11	1
b)	program účastníka obohatil o nové poznatky	83	15	2
c)	účastník navázal nová přátelství	58	30	11
d)	účastník poznal v navštívené zemi jak žijí jeho vrstevníci	57	36	7
e)	účastník se zdokonalil v cizím jazyce	35	48	17
f)	účastník reprezentoval svou zem	57	31	12
g)	splnilo se účastníkově očekávání	74	21	4
h)	účastník byl zklamán, očekával více	3	14	82

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl

Z výše uvede tabulky lze konstatovat, že mezi účastníky převažuje celková spokojenost s programem, jak vyplývá z osobních výpovědí respondentů. Nespokojenost při bližším zkoumání je podložena subjektivními pocity, které nemají nic společného s úrovní připravenosti programu. (např: „byla jsem nejmladší a nestačila jsem ostatním“, „nerada jezdím autobusem“). Většinou negativní postoj zaujímaly dívky.

Více než čtyři pětiny s programem spokojených respondentů získaly nové poznatky a to především v oblasti, na kterou byl daný projekt zaměřen, dvě třetiny navázaly nová přátelství a byly rády, že mohly poznat jak žijí jejich vrstevníci v navštívené zemi, třetina dotázaných má pocit, že se zdokonalila v jazyce, i když se domníváme, že časová limitace výjezdu nemohla toto zdokonalení výrazně zajistit. Z respondentů, kteří pozitivně hodnotili připravenost programu, byly dvě třetiny hrdé na to „že mohou v cizině reprezentovat svou zem“.

Je celkem logické, že spokojení účastníci akce statisticky významně uvádějí, že program splnil jejich očekávání. Připravenost projektu pozitivně hodnotí nejvíce respondenti z regionu východní Čechy (95%) a severní Morava (93%), získání nových poznatků z regionu střední Čechy (97%), z regionu severní Čechy (72%) poznání života mladých lidí v cizině, zlepšení v jazyce z regionů jižní Čechy (44%) a východní Čechy (44%), reprezentaci České republiky v zahraničí z regionu jižní Čechy (89%). Výjezd do zahraničí nejvíce uspokojil a splnil očekávání u účastníků z regionů střední Čechy (89%) a jižní Morava (84%).

Respondenti, kteří pozitivně hodnotili spokojenost s programem, očekávali, že se více zdokonalí v cizím jazyce, tázání, ti kteří uvádějí, že jejich program byl zaměřen na reprezentaci České republiky v cizině (jedná se především o účastníky kulturních vystoupení), byli více než ostatní spokojeni s připraveným programem, který splnil jejich očekávání.

Dále jsme se dotázali, jak pokračují nová přátelství navázaná v cizině.

Jak pokračují nová přátelství navázaná v cizině: (v %)

		ano	ne
a)	příjezdem do ČR skončila	39	58
b)	dopisují si	40	55
c)	budou se stýkat prostřednictvím aktivit občanského sdružení	41	54
d)	budou se navzájem soukromě navštěvovat	24	71

Pozn: dopočet do 100 % - neodpověděli

Program do značné míry pomáhá navazovat přátelství v cizině, úloha občanského sdružení je nezanedbatelná i v udržování již stávajících kontaktů, jen dvě pětiny respondentů tvrdí, že nově navázané přátelství příjezdem do ČR končí.

Respondenti, kteří byli spokojeni s programem, ve větší míře navázali se svými vrstevníky v cizině trvalejší přátelství (formou dopisování nebo vzájemných návštěv), která realizují prostřednictvím občanského sdružení či soukromě. Dlouhodobější členové ve větší míře než ostatní nová přátelství získaná v cizině udržují prostřednictvím občanského sdružení, téměř u čtvrtiny respondentů nově navázané vztahy překročily rámec aktivit občanského sdružení.

S novými přáteli si dopisuje více dívek než chlapců, a ty jsou i aktivnější v udržování získaných vztahů. Vliv regionů je na rozdíl od velikosti obce statisticky nevýznamný. Respondenti z obcí od 500 do 5 000 obyvatel budou v navázaných přátelských vztazích pokračovat především formou dopisování a prostřednictvím občanských sdružení, z nad 20 000 se mladí lidé budou setkávat i osobně, nad rámec aktivit občanského sdružení.

Míra spokojenosti respondentů:
(v %)

		spokojen	částečně spokojen (a)	nespokojen (a)	neví
a)	s ubytováním	75	24	1	0
b)	se stravováním	68	27	3	2
c)	s dopravou	74	21	5	0
d)	s chováním k respondentovi jako k cizinci	81	14	3	1
e)	s chováním k ostatním cizincům	68	15	2	15

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl

Míru spokojenosti s výše uvedenými aspekty lze považovat za přiměřenou, zvláště je oceňováno přijetí v zahraničí. Většina respondentů byla velmi spokojena s přijetím v rodinách, což komentují: např. „chovali se k nám jako k vlastním dětem, „dali by nám první poslední“, „byli velmi milí“. Prakticky statisticky bezvýznamná jsou 3% nespokojených s přijetím (např. uvádí důvody: „byla jsem ubytována u stejně staré dívky a měli jsme málo jídla“, „v rodině kde jsem byl ubytován měli o mnoho let mladší děti, nerozuměl jsem si s nimi“), důvodem nespokojenosti byla i jazyková bariéra, většina nespokojených respondentů důvody dále nerozvíjela.

Míru spokojenosti s ubytováním dokresluje údaje o typu ubytování, které odpovídají mládežnickým aktivitám. V třetině případů bylo ubytování kombinované. Účastníci část pobytu byli ubytováni v rodinách a zbytek ve stanech, nebo společných ubytovnách. Kde a jak byli respondenti převážnou část pobytu ubytováni ukazuje následující tabulka.

Jak byli převážnou dobu pobytu respondenti ubytováni.
(v %)

v rodině vrstevníka	37
v společných ubytovnách (škola, internát)	35
v hotelu	4
ve stanech a podobně	20

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl.

Následující tabulka ukazuje jak byli respondenti spokojeni s typem ubytování.

Spokojenost s ubytováním v korelaci s typem.
(v %)

druh ubytování	míra spokojenosti	
	spokojen	spíše spokojen
v rodině vrstevníka	44	31
ve společných ubytovnách	22	34

Respondenti, kteří byli spokojeni s ubytováním si nejvíce pochvalovali ubytování v rodině vrstevníka, kde měli všestrannou péči, méně byli spokojeni s ubytováním ve společných ubytovnách. Pobyt v rodině zaručuje mladým lidem nejen přijatelný standard v ubytování, či stravování, ale poslouží k lepšímu poznání životního stylu místních obyvatel.

Většina respondentů se nesetkala se špatným chováním k nim, jako k cizincům, jen ve dvou případech si stěžovaly dívky na nevhodné chování Němců.

Chování místních lidí k ostatním cizincům vzhledem k délce pobytu nemohli respondenti objektivně posoudit, ve volných otázkách se o negativních zážitcích nezmiňují.

Nespokojenost se stravováním zdůvodňovali dotázaní nezvyklostí místní stravy. Nespokojenost s dopravou byla respondenty často zdůvodňována délkou cesty, nekvalitními autobusy, nebo zdravotními problémy v autobuse .

Spokojenost s aktivitou občanského sdružení dokresluje i následující tabulka, která uvádí, jaký podíl mladých lidí se chce obdobné akce opět zúčastnit.

Zájem respondenta se příští rok opět zúčastnit aktivit občanského sdružení v zahraničí.

(v %)

rozhodně ano	ještě nevím	spíše ne	rozhodně ne
78	18	3	1

O spokojenosti mladých lidí s realizací programu Marco Polo svědčí 78% těch, kteří projevili zájem se příští rok obdobné akce zúčastnit, 21% váhajících uvádí jako důvod finanční situaci rodiny („nevím zda budeme mít peníze“), profesní důvody („budu maturovat a nevím zda budu dál studovat“, „nevím kam nastoupím do práce“, „ještě nevím co příští rok bude“), někteří svůj důvod dál nespecifikovali.

Účast dětí a mladých lidí z ciziny na aktivitách, které organizují naše občanská sdružení.

(v %)

ano, všech	jen některých	na žádných	nikdo do ČR nepřišel
23	34	10	29

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl

Z téměř třetiny respondentů, kteří uvádějí, že se reciproční výměna neuskutečnila, dvě třetiny konstatují, že se v době vyplňování dotazníků se sice neuskutečnila, ale přátelé přijedou později, či příští rok.

Míra seznámení respondentů s činností organizací v cizině, které vyvíjejí obdobné aktivity jako naše občanská sdružení.

míra seznámení	%
ano, celkem podrobně	7
částečně ano	47
ne	22
nevím	22

Pozn.: dopočet do 100 % - neodpověděl

Výše uvedená tabulka poukazuje na to, že organizátoři před cestou do zahraničí často nedostatečně účastníky seznamují s programem akce i s činností místních organizací, dlouhodobější členové jsou o aktivitách více informovaní než ostatní.

Na jaké aktivity byl program občanského sdružení, při vycestování do zahraničí, zaměřen.

(v %)

		ano	ne
a)	na mezinárodní výměnné zahraniční brigádnické tábory	1	92
b)	na tábory zaměřené na turistiku	36	59
c)	na výměnný pobyt studentů středních a vysokých škol se školami obdobného studijního zaměření	27	66
d)	na přírodovědné a ekologické expedice	13	80
e)	na poznávání, jak žije mládež v ostatních zemích Evropy	57	37
f)	na porovnávání sportovních výkonů	20	75
g)	na výměnu zkušeností a znalostí z kultury a historie	32	61
h)	na zapojení mládeže do mezinárodních hnutí (např. Červený kříž a jiné)	4	89
i)	jen na pobyt, bez zvláštního programu	15	78

Pozn.: dopčet do 100 % - neodpověděli

Vzhledem k množství projektů je roztržitost aktivit, dokumentovaná výše přirozená, jednotlivým prvkem je v souladu s pojetím programu poznávání života v cizích zemích, turistika a výměna zkušeností a znalostí z kultury a historie.

Občanská sdružení, která pracují se stabilním aktivem mladých lidí své aktivity v cizině zaměřují na sport - sportovní klání, turistiku a kulturní soutěže - koncerty a ostatní hromadná vystoupení. Část účastníků ve volných odpovědích uvedli, že jejich program byl zaměřen „na setkávání rodin.“

Dívky reprezentovaly naši vlast spíše v kulturních aktivitách, chlapci ve sportovních.

Respondenti, kteří uvádějí, že jejich program byl zaměřen jen na pobyt, byli v zahraničí několikrát v 12% a jednou nebo dvakrát v 23%. Dvě pětiny respondentů, kteří vyjeli s občanským sdružením do zahraničí poprvé konstatují, že program byl zaměřen jen na pobyt.

Účast respondentů na akcích dětí nebo mladých lidí v navštívené zemi.

(v %)

všech	47
-------	----

jen některých	45
žádných	7

Pozn.: dopčet do 100 % - neodpověděl

Zanedbatelná část účastníků se nezúčastnila žádných akcí v navštívené zemi, i když jen polovina využila všech nabízených možností.

Hodnocení akce po návratu ze zahraničí. (v %)

		ano	ne
a)	dále se akcí nezabývali	27	68
b)	uspořádali (uspořádají) besedu, výstavu, výměnu fotek	66	31
c)	o svých dojmech píší, či budou psát (např. články, povídky)	35	61
d)	připravují výměnný pobyt přátel ze zahraničí	49	47
e)	připravují nový projekt na rok 1998	52	43

Pozn.: dopčet do 100 % - neodpověděl

Účastníci, kteří jsou členy občanského sdružení rok a déle, se aktivněji podílí na programu než ti, co mají kratší členství, po návratu ze zahraničí zhodnocují své zážitky a poznatky a to buď formou besed, nebo psaním článků. Chlapci se více angažují v uspořádání besed a výstav, dívky spíše své zážitky prezentují formou článků, či povídek.

Respondenti, kteří uvádí, že se dále akcí nezabývali, se rekrutují z těch, kteří neznají aktivity občanského sdružení, se kterým vycestovali, a ani se na přípravě celé akce nepodíleli.

Odpovědi respondentů na počty účastníků (našich a cizinců) a jejich doprovodu ve zprávě neuvádíme, protože údaje od respondentů byly udávány odhadem (typu: „asi“.... a často se vyskytla i odpověď typu : „byl nás celý autobus“, „dva autobusy“, „hodně“, při vystoupeních uváděli respondenti počty účastníků v sále). Statistické zpracování těchto odpovědí nepovažujeme za relevantní. I na dotaz kolik lidí tvořil doprovod (to se hlavně týkalo programu, který byl zaměřen na setkávání rodin) se nám někdy dostalo kuriózních odpovědí typu „táta s mámou“.

4. Závěr.

Závěrem lze konstatovat, že mladí lidé, kteří vycestovali s občanským sdružením do zahraničí, byli ve své podstatě s aktivitami, které pro ně občanské sdružení v rámci projektu Marco Polo připravilo, spokojeni. Respondenti pozitivně hodnotili program, který pro ně občanské sdružení v zahraničí připravilo, vyloženě s ním nespokojených bylo jen 1% dotázaných, od programu očekávalo více pouhá 3% respondentů.

V cizím jazyce se zdokonalilo, či částečně zdokonalilo 83% dotázaných, nezadbatelných je i 88% účastníků, kteří plně nebo částečně své aktivity zaměřili na reprezentaci své země. Téměř stejné procento mladých lidí blíže poznalo život svých vrstevníků v navštívené zemi a navázalo s nimi přátelství, při té příležitosti mohlo porovnávat a případně akceptovat jiný životní styl.

Pozitivní pro nás je zjištění, že mladí lidé se nesetkali s tím, že by se k nim místní lidé chovali špatně, naopak často si uvědomovali, jak k nim byli milí a snažili se jim ve všem vyjít vstříc. Svědčí o tom i nově uzavřená přátelství, která často přesahují rámec aktivit občanského sdružení.

Nezanedbatelné je i konstatování, že účastníci projektu mohli v cizí zemi propagovat naši kulturu a sportovní vyspělost mladých lidí v České republice (88% uvedlo, že v zahraničí reprezentovalo svou zem).

Pro mnohé účastníky to byla jediná možnost, jak poznat životní styl mladých lidí v cizině, vždyť jen 2/5 respondentů mohou z ekonomických důvodů vycestovat se svou rodinou „občas“ a 15% uvádí, že může vycestovat jen s občanským sdružením.

Účastníci aktivit občanského sdružení v rámci projektu Marco Polo vyjadřovali svou chválu na cestu do zahraničí, která byla zřejmě v drtivé většině dobře a zodpovědně připravena, ale mnozí z nich (více jak 1/3) nevěděli, kdo ji organizoval a tak často paradoxně děkovali IDM za zorganizování této akce a tážali se nás jaký název má naše občanské sdružení, které pořádá zájezdy do zahraničí.

Politování hodné je i zjištění, že některá občanská sdružení nahlásila účastníky, kteří do zahraničí nevycestovali.

Vzhledem k tomu, že téměř polovina účastníků projektu byla středoškoláci, zarazila nás jejich malá účast na zahraničních výměnných táborech, neboť právě na těchto aktivitách se mládež nejvíce pozná, a může porovnávat životní styl a žebříček hodnot svých vrstevníků, ekologické aktivity byly zastoupeny též v malé míře.(13%).

Pro mnohá občanská sdružení není ani moc lichotivé zjištění, že 15 % účastníků uvedlo, že program byl zaměřen jen na „pobyt“ a nebyl připraven zvláštní program. Na druhou stranu, pokud se ptáme, jak dalece se respondent zapojuje do aktivit občanského sdružení, zjišťujeme, že 8% dotázaných se jich zúčastňuje jen před výjezdem do zahraničí a 30% respondentů není účastníkem

žádných aktivit a jen vycestovává do zahraničí. Nelze se tedy divit, že jen 56% účastníků projektu je seznámeno s aktivitami daného občanské sdružení. Naskytá se i otázka, zda občanská sdružení, která mají v programu „setkávání rodin“ svou aktivitu nezaměřují jen na výjezd do zahraničí.

Doporučení pro občanská sdružení:

- pracovat s kolektivem mladých lidí během celého roku a ne jen před výjezdem do zahraničí,
- u středoškoláků se dle možnosti více zaměřit na brigádnické tábory a na expedice s ekologickým zaměřením,
- před výjezdem do zahraničí více seznamovat účastníky projektu s činností místních organizací, které vyvíjí obdobné aktivity jako naše občanská sdružení,
- v navštívené zemi se i u více či méně pobytově laděných výjezdů více zaměřovat na reprezentaci ČR,
- ubytování účastníků v navštívené zemi více směřovat do rodin vrstevníků,
- po návratu ze zahraničí více zaměřovat aktivity občanského sdružení na zhodnocení zážitků (besedy, výměna fotek, literární zpracování a pod.).
- více preferovat (i na úkor dlouhodobých členů) děti a mladé lidi ze sociálně slabších rodin, což by se jistě promítlo do rozšiřování jejich členské základny.

MŠMT ČR by tyto náměty mohlo zapracovat do příslušných metodických materiálů a přihlášek projektů.

